

خداشناسی انفسی

محمد شیروانی

www.ketab.ir

سرشناسه: شیروانی، محمد، ۱۳۶۴- عنوان و نام پدیدآور:
خداشناسی انفسی / محمد شیروانی. مشخصات نشر: قم: وصال آوای
توحید، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص. شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۹۲۴-۲-۸
۲۲۲ - ۲۱۷؛ همچنین به صورت زیرنویس؛ موضوع: خداشناسی،
خودشناسی - جنبه های مذهبی؛ رده بندی کنگره: BP۲۱۷؛
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۲؛ شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۵۹۹۴۳

خداشناسی انفسی

مؤلف: محمد شیروانی

ناشر: وصال آوای توحید

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۴۰۰

قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۹۲۴-۲-۸

دفتر مرکزی: قم مقدس، تلفن: ۰۹۰۲۵۷۸۱۳۳۳

سامانه آموزش مجازی دوره:

lms.avayetowheed.ir

فروشگاه محصولات فرهنگی آوای توحید:

shop.avayetowheed.ir

کلیه حقوق برای موسسه آوای توحید محفوظ است.

فهرست

۷	مقدمه
۲۸	فصل اول: فصل اول امکان شناخت
۶۴	فصل دوم: نفس
۱۱۲	فصل سوم: کیفیت شناخت انفسی
۱۵۰	فصل چهارم: نفس مکمل انسان کامل
۱۶۲	فصل پنجم: خداشناسی انفسی در قرآن
	فصل ششم: خداشناسی انفسی در روایات
۱۸۶	فصل هفتم: خداشناسی انفسی در مکاتب غیر اسلامی
۲۲۵	منابع

مقدمه

یکی از مسائل مهم اندیشمندان حوزه‌ی علوم انسانی، مبحث شناخت و ادراک و آگاهی است، آیا انسان می‌تواند نسبت به خود و جهان پیرامون خود، مطابق با حقیقتشان آگاهی حاصل کند؟ اگر بپذیریم که حصول آگاهی ممکن است آیا می‌تواند خوددیت خود یعنی نفس خویشتن را بشناسد؟ برفرض که بتواند خودشناس باشد، آیا می‌تواند وجودی بی‌ماهیت یا فرا ماهیت، مانند حق تعال را بوسیله‌ی خودشناسی متحقق سازد؟ آیا شناخت اکتناهی به یک موجود ممکن و محدود (نفس انسان)، مقدور موجودی محدود و ممکن، چون انسان هست؟ اگر برای انسان محدود، شناخت محدودات، مقدور باشد، آیا شناخت تفصیلی یک وجود سعی و بی‌حد هم چون ذات اقدس الهی مقدور است؟

مکتب‌های فلسفی اسلامی، مشاء، اشراق و متعالیه، در خصوص شناخت اکتناهی به ذات اشیا، نظرات متعدد و متنوعی را سلبا و ایجابا بیان داشته‌اند. بعضی در این خصوص کاملاً مخالف با شناخت اکتناهی و بعضی کاملاً موافق با شناخت و بعضی قائل به نظرات تفصیلی شدند.

آنچه نزد اکثر حکما مورد پذیرش است، قیاس زیر است:

شناخت تفصیلی و تام نفس برابر است با شناخت تفصیلی و کامل رب، و شناخت تفصیلی و بتمامه رب باطل است. پس شناخت تفصیلی نفس هم باطل است. از این رو، شناخت اجمالی نفس برابر است با شناخت اجمالی رب، شناخت اجمالی رب ممکن است. پس شناخت اجمالی نفس هم ممکن است.